

10. INFORMATIETOOLS: INVENTARIS VAN DE BODEMTOESTAND

Het vergaren van gegevens met ruimtelijke referenties die toelaten mogelijk verontreinigde bodems (zie menselijke activiteiten die op de site plaatsvinden of -vonden, stortplaatsen van afval, ongevallen,...) of bodems die verontreinigd zijn gebleken (verontreiniging aangetoond door een bodemanalyse) te identificeren, vormt een onmisbare pijler in het beheer van deze problematiek. Die gegevens dragen immers bij tot de identificatie en, indien nodig, tot het beheer of de behandeling van de verontreinigde bodems en laten toe de volksgezondheid en het milieu te beschermen (zie factsheet: "Technische hulpmiddelen: Identificatie en behandeling van verontreinigde bodems"). Zoals hieronder verder toegelicht, wordt deze informatie over de bodemtoestand, samen met een grotere rechtszekerheid, aangewend voor vastgoedtransacties of voor het opstarten van nieuwe economische activiteiten (met name voor sites die in het verleden verontreinigd geraakten).

Het Brussels regelgevingskader betreffende verontreinigde bodems (zie factsheet "Beheer van verontreinigde bodems in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: algemeen kader") stelt meer bepaald procedures op voor het inventariseren van verontreinigde of mogelijk verontreinigde bodems, voor het valideren van deze inventaris en van de informatie aangaande de gegevens van deze inventaris. Die informatie is specifiek bestemd voor actoren betrokken bij de uitreiking van milieu- of stedenbouwkundige vergunningen of bij de overdracht van terreinen, gebouwen of bepaalde economische activiteiten.

Deze factsheet belicht de inhoud van de inventaris en de procedures die werden ingevoerd voor de validatie en het gebruik ervan, evenals bepaalde gegevens verkregen na identificatie van de verontreinigde percelen.

1. Evolutie van de inventaris van de verontreinigde bodems in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Afhankelijk van de evolutie van de desbetreffende wetgeving maakte de Brusselse inventaris van verontreinigde bodems drie belangrijke fasen door:

- 2000

Het BIM - Leefmilieu Brussel besliste op eigen initiatief en zonder een verplichtend wettelijk kader om een inventaris te laten opstellen van mogelijk verontreinigde sites op basis van de menselijke activiteiten die er plaatsvinden of plaatsvonden. Dat initiatief kwam er nadat tijdens bouwwerken verschillende gevallen van bodemverontreiniging werden vastgesteld. Doel van deze inventaris die in 2000 al 6126 sites telde, was om de exploitanten en bodemsaneringsondernemers te informeren zodat ze konden anticiperen op problemen en bodemverontreinigingsonderzoeken, of zelfs saneringen, konden doorvoeren; die moesten hen toelaten niet alleen vertragingen of de definitieve stopzetting van projecten te voorkomen, maar eveneens de daaruit voortvloeiende vaak zware financiële gevolgen te ontlopen. Hoewel deze inventaris door geen enkele regelgeving werd opgelegd, vormde ze een bijzonder handig instrument voor Leefmilieu Brussel, met name voor de uitreiking van milieuvergunningen.

- 2005

De ordonnantie van 13 mei 2004 betreffende het beheer van verontreinigde bodems werd op 20 januari 2005 van kracht. Het voornaamste instrument van deze ordonnantie is de inventaris van de verontreinigde en mogelijk verontreinigde bodems. Einde 2004 had Leefmilieu Brussel al om en bij de 7.000ⁱ mogelijk verontreinigde sites in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geregistreerd, goed voor zowat 8% van de totale oppervlakte (de verontreiniging kan immers aan een gedeelte van de site worden toegeschreven). Na de vankrachtwording van deze ordonnantie stelde Leefmilieu Brussel een lijst op van alle verontreinigde bodems of van de bodems waarvoor sterke aanwijzingen voor verontreiniging bestaan en werkte die regelmatig bij. De inventaris bevat de volgende informatie: het kadastraal perceelnummer van elke site, de bestemming voorgeschreven door het bestemmingsplan, de identiteit van de houders van zakelijke rechten en van de exploitanten van de risicoactiviteiten, de aard van de risicoactiviteiten die er plaatsvinden of hebben plaatsgevonden, de informatie over de

ⁱ We wijzen erop dat het begrip site in hoofdzaak is gebaseerd op het begrip milieuvergunning, terwijl dat van het perceel steunt op de gegevens ontvangen van het kadaster.

bodemonderzoeken en tot slot de maatregelen opgelegd krachtens de ordonnantie betreffende het bodembeheer van de betreffende percelen. Er werd een procedure voor de validatie van deze procedure ingevoerd. Die garandeert dat de betrokken personen worden ingelicht over het voorkomen van hun terrein in de inventaris en laat hen toe de informatie die Leefmilieu Brussel in bedoelde inventaris wenst op te nemen, recht te zetten.

- 2010

In 2009 legde de nieuwe ordonnantie van 5 maart 2009 betreffende het beheer en de sanering van verontreinigde bodems Leefmilieu Brussel opnieuw op de structuur van de bestaande inventaris aan te passen en er andere informatie in op te nemen. Het gaat onder andere om gekende ongevallen op de geïnventariseerde terreinen en hun veroorzakers, en de "bodemtoestandcategorieën" (zie infra). Meer bepaald omvatte de nieuwe inventaris, die de titel "Inventaris van de bodemtoestand" kreeg, de volgende informatie:

- het kadastraal perceelnummer van elke site;
- de bestemming die wordt voorgeschreven door de bestemmingsplannen;
- de identiteit van de houders van zakelijke rechten (onder andere de eigenaars);
- de "risicoactiviteiten" (m.a.w. door de wetgeving beschouwd als mogelijk verontreinigend voor de onderliggende bodem) die er plaatsvinden;
- de risicoactiviteiten die er in het verleden hebben plaatsgevonden;
- de identificatie van de exploitant(en) van deze activiteiten;
- de ongelukken die zich hebben voorgedaan, en waarbij een risico van verontreiniging van de bodem of van het grondwater kwam kijken;
- de veroorzakers van deze ongelukken;
- de bodemtoestandcategorie;
- de uitgevoerde onderzoeken;
- de eindbeoordelingen en de slotverklaringen van deze onderzoeken;
- de veiligheids- en follow-upmaatregelen die naar aanleiding van deze onderzoeken werden opgelegd.

De inventaris van de bodemtoestand telt momenteel om en bij de 14.525 kadastrale percelen (op een totaal van 220.000); elk van deze percelen vormde het voorwerp van minstens een risicoactiviteit of een ongeval met een risico op bodem- of grondwaterverontreiniging. De informatie van de inventaris is afkomstig van diverse bronnen die voor hun betrouwbaarheid werden geselecteerd en aan elkaar getoetst. De terreinen concentreren zich grotendeels in de omgeving van het kanaal en op de Noord-Zuid-spoorverbinding. Hoewel een groot aantal risicoterreinen op het grondgebied van de gemeenten Schaarbeek, Anderlecht en Sint-Jans-Molenbeek liggen, hebben alle gemeenten te maken met bodemverontreiniging. Die 14.525 kadastrale percelen zijn onderverdeeld in 5 categorieën:

- categorie 0: mogelijk verontreinigde percelen, d.w.z. percelen waarop een risicoactiviteit wordt of werd uitgeoefend. Tot deze categorie behoren ook de percelen waarvoor een vermoeden van bodemverontreiniging bestaat ten gevolge van ongelukken of leegstand waarbij verontreinigende stoffen betrokken waren, na een verspreiding van de verontreiniging vanaf een naburig perceel, enz.
- categorie 1: percelen die voldoen aan de saneringsnormen (risico beschouwd als onbestaande);
- categorie 2: percelen die, na bodemonderzoek, blijken te voldoen aan de interventienormen, maar niet aan de saneringsnormen (risico beschouwd als verwaarloosbaar);
- categorie 3: percelen die, na bodemonderzoek, niet blijken te voldoen aan de interventienormen en waarvan de risico's aanvaardbaar zijn of aanvaardbaar zijn gemaakt (na risico-onderzoek volgend op het bodemonderzoek en middels gebruiksbepalingen en/of opvolgingsmaatregelen);
- categorie 4: percelen die niet voldoen aan de interventienormen en die behandeld moeten worden of in behandeling zijn, d.w.z. percelen die worden onderzocht, waarvoor saneringswerken worden uitgevoerd of waarvoor risicobeheersmaatregelen worden geïmplementeerd (risico beschouwd als niet-verwaarloosbaar).

Percelen die het voorwerp zijn geweest van een onderzoek behoren tot de categorieën 1 tot 4, terwijl de terreinen die nog niet werden bestudeerd tot categorie 0 behoren. Indien een terrein het voorwerp

is geweest van een identificatie of zelfs een behandeling, maar de risicoactiviteit er nog altijd wordt voortgezet, wordt het ingedeeld bij categorie 0 dat dan in de plaats komt van categorie 1, 2, 3 of 4.

2. Inventaris van de bodemtoestand in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De inventaris van de bodemtoestand speelt een sleutelrol voor het beheer van de verontreinigde bodems in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en dient als hulpmiddel voor:

- de bescherming van de volksgezondheid en het leefmilieu;
- de planning van de bestemming volgens de bodemkwaliteit;
- het verstrekken van informatie aan eenieder die de staat van de bodem van een bepaald terrein wil kennen, met name aan de eigenaars, de kopers, de houders en de aanvragers van milieuv vergunningen of aan de aanvragers van stedenbouwkundige vergunningen;
- bepalen of een verkennend bodemonderzoek nodig is en, in voorkomend geval, de behandeling van een verontreiniging moet worden opgelegd.

2.1. Validatieprocedures

De validatie van de inventaris van de bodemtoestand werd op 1 januari 2011 gelanceerd. Die validatie beoogt in totaal 21.000 kadastrale percelen en strekt zich uit over een periode van 5 jaar (tot einde 2015). Tijdens een eerdere validatiefase (2007-2009) werden er 2580 percelen gevalideerd en dus opgenomen in de inventaris van de bodemtoestand.

Doel van deze validatie bestaat erin alle eigenaars en exploitanten van percelen waarvoor het vermoeden van verontreiniging bestaat (ongeveer 35.000 personen) in te lichten door hen gedetailleerde informatie waarover Leefmilieu Brussel beschikt te verstrekken (de oppervlakte, de kadastrale referenties, de bestemming, de huidige of vroegere risicoactiviteiten en hun exploitanten, eigenaars, de bodemtoestandcategorie, eventueel uitgevoerde onderzoeken en werkzaamheden,...). De betreffende personen worden verzocht te reageren en de gegevens van Leefmilieu Brussel zo nodig in voorkomend geval te betwisten vóór hun terreinen in de inventaris van de bodemtoestand worden ingeschreven. Doel van deze voorlichtingscampagne is de burgers te sensibiliseren voor de problematiek van de bodemvervuiling en te voorkomen dat eigenaars en exploitanten bij de verkoop van de terreinen of bij het opstarten van nieuwe activiteiten met onaangename verrassingen worden geconfronteerd.

De "bodemordonnantie" legde een nauwkeurige procedure vast om de inventaris van de bodemtoestand te valideren. Deze procedure is onderverdeeld in 3 fasen:

In de eerste fase stuurt Leefmilieu Brussel een aangetekende brief met daarin de kennisgeving het terrein te zullen opnemen in de inventaris. De kennisgeving van inschrijving is een informatieve brief die de validatieprocedure in detail uitlegt en de eigenaars en exploitanten toelicht op grond van welke basiselementen Leefmilieu Brussel de terreinen in de inventaris zal opnemen.

De meeste van deze sites zijn immers terreinen waarvoor Leefmilieu Brussel over gegevens beschikt die een vermoeden van verontreiniging bevatten en zullen in categorie 0 (vermoedelijk verontreinigd) van de inventaris van de bodemtoestand worden ingeschreven. Dit vermoeden van verontreiniging is in de meeste gevallen gebaseerd op de aanwezigheid, vandaag of in het verleden, van een risicoactiviteit (ter herinnering, een activiteit die bodemverontreiniging kan veroorzaken), zoals een drukkerij, een stookolietank, een garage, enz. Leefmilieu Brussel moedigt de aangeschreven personen aan om te reageren en om hun opmerkingen mee te delen, omdat de informatie waarover het beschikt misschien niet volledig is.

Voor de overige sites die reeds binnen een andere categorie dan categorie 0 zijn ingeschreven, beschikt Leefmilieu Brussel reeds over een of meerdere bodemonderzoeken die op de aan- of afwezigheid van bodemverontreiniging wijzen. In dat geval is de gegevensvalidatie een loutere formaliteit, omdat de aan- of afwezigheid van verontreiniging niet kan worden betwist (gegevens bevestigd door laboratoria en door erkende bodemverontreinigingsdeskundigen).

Die kennisgevingen worden voor iedere site verstuurd naar de terreineigenaars maar ook naar de exploitanten die momenteel risicoactiviteiten op die terreinen verrichten. De aangeschreven personen krijgen 90 dagen de tijd om hun opmerkingen kenbaar te maken.

In de tweede fase krijgen de aangeschreven eigenaars of exploitanten de gelegenheid om de door Leefmilieu Brussel overgemaakte gegevens recht te zetten, te bevestigen of te betwisten. Binnen die termijn van 90 dagen beslissen de gecontacteerde personen:

- om niet te reageren op de kennisgeving van opname in de inventaris en aanvaarden ze bijgevolg de informatie van Leefmilieu Brussel;
- of te reageren en Leefmilieu Brussel te vragen om de gegevens van de kennisgeving van opname geheel of gedeeltelijk toe te lichten of recht te zetten;
- of om kennis te geven van hun intentie een "verkennend bodemonderzoek" uit te voeren, om na te gaan of hun terreinen al dan niet daadwerkelijk zijn verontreinigd en in voorkomend geval de omvang en de aard van de verontreiniging vast te stellen.

In de derde fase worden de eventuele opmerkingen die door de eigenaars en exploitanten werden overgemaakt, geanalyseerd en wordt beslist om de betreffende terreinen al dan niet in de inventaris van de bodemtoestand op te nemen. Binnen de 60 dagen na ontvangst van de opmerkingen of het verstrijken van de termijn van 90 dagen treft Leefmilieu Brussel de volgende beslissingen:

- reageerden de eigenaars of exploitanten niet, dan worden hun sites ambtshalve op basis van de informatie verstrekt in de kennisgeving in de inventaris van de bodemtoestand opgenomen;
- als de gecontacteerde personen opmerkingen overmaakten, gaat Leefmilieu Brussel over tot een analyse daarvan en beslist ze om het terrein al dan niet op te nemen in de inventaris;
- Leefmilieu Brussel neemt kennis van de intentie van de eigenaars en exploitanten die een verkennend bodemonderzoek willen laten uitvoeren; het verslag van dit verkennend onderzoek dient binnen de 6 maanden na verzending van de kennisgeving van opname aan Leefmilieu Brussel te worden toegestuurd. De beslissing om het terrein op te nemen in de inventaris en de toekenning van een bodemtoestandcategorie aan het terrein worden getroffen in het kader van de gelijkvormigheidsverklaring van het verkennend bodemonderzoek dat binnen de 30 dagen vanaf ontvangst moet worden meegedeeld.

Leefmilieu Brussel werkt de informatie van de inventaris van de bodemtoestand binnen de 10 dagen vanaf de beslissing tot opname bij, of uiterlijk, vóór aflevering van de bodemattesten betreffende het terrein. De sites waarvoor de eigenaars of exploitanten aantoonde dat er geen enkele risicoactiviteit plaatsvond of dat er zich geen ongevallen voordeden die bodemverontreiniging kunnen veroorzaken, maken juridisch niet langer deel uit van de inventaris van de bodemtoestand.

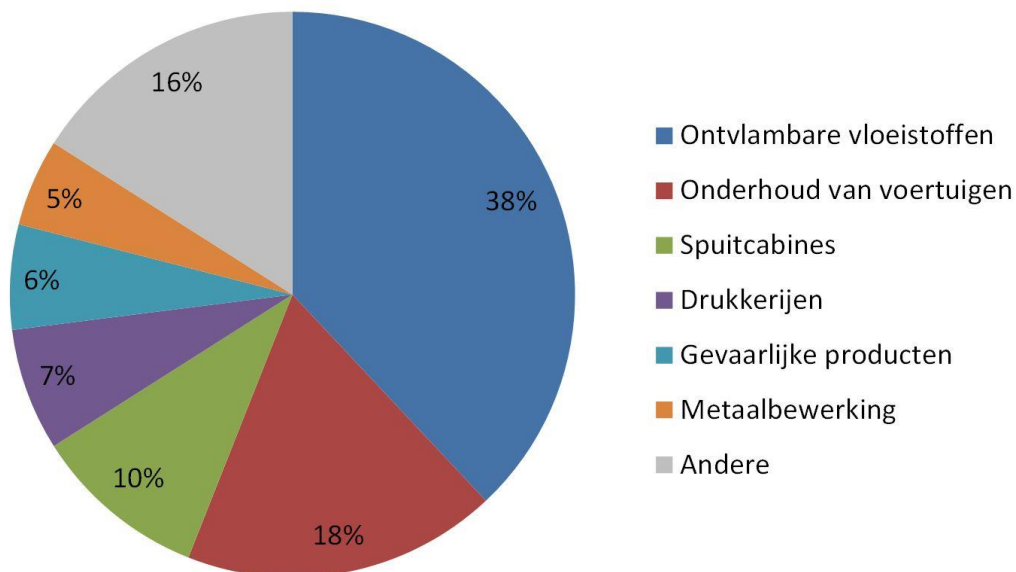
2.2. Resultaten van de validatie

Eind 2016 waren 17.475 percelen volgens de nieuwe procedure gevalideerd en voor 11.703 daarvan, die in de inventaris van de bodemtoestand waren ingeschreven, verliep dit volgens de procedure van de bodemordonnantie. De beslissingen daaromtrent werden aan meer dan 29.000 eigenaars en exploitanten meegedeeld. Op die datum, rekening houdende met de percelen die volgens de oude procedure werden gevalideerd en de percelen die automatisch werden opgenomen (categorie 1 en categorie 2), waren er in totaal 14.525 percelen in de inventaris ingeschreven. Opslagplaatsen voor ontvlambare vloeistoffen, werkplaatsen voor het onderhoud van voertuigen, spuitcabines, drukkerijen, depots voor gevaarlijke producten en ateliers voor metaalbewerking vertegenwoordigen samen 84% van de activiteiten die aan de basis liggen van een opname in de inventaris van de bodemtoestand van deze reeds gevalideerde sites. De verontreinigingen kunnen bijvoorbeeld veroorzaakt zijn door ongevallen, het overlopen of corroderen van tanks (stookolie, oplosmiddelen, enz.), ondichte opslagruimten, verhogings- of aanlegwerken van terreinen met ongecontroleerde materialen, het storten en verwerken van afval, lozingen van verontreinigende stoffen of het neerslaan van stof op een naakte bodem afkomstig van productiehulpmiddelen of nog, het manipuleren van onderdelen.

Figuur 10.1:
Inventaris van de bodemtoestand: onderverdeling van de 14.525 kadastrale percelen die zijn ingeschreven in de inventaris van de bodemtoestand volgens de risicoactiviteiten die aan de basis liggen van hun inschrijving (31 december 2016)

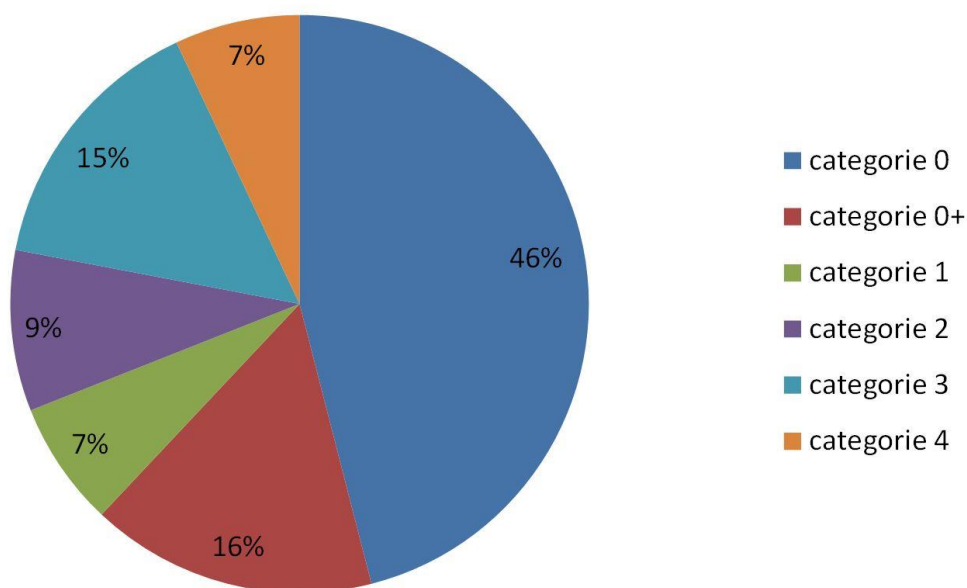
Bron: Leefmilieu Brussel, onderafdeling Bodems, 2017

De 14.525 momenteel gevalideerde kadastrale percelen behoren tot verschillende categorieën; de categorieën 0 en 0+ - die overeenstemmen met mogelijk verontreinigde sites, en eventueel andere categorieën overlappen - domineren ruimschoots.

Figuur 10.2:
Inventaris van de bodemtoestand: onderverdeling volgens categorie van de 14.525 kadastrale percelen die zijn ingeschreven in de inventaris (31 december 2016)

Bron: Leefmilieu Brussel, onderafdeling Bodems, 2017

2.3. Kaart van de bodemtoestand

De kaart van de inventaris van de bodemtoestand die bestemd is voor publicatie op de internetsite van Leefmilieu Brussel, werd aan de nieuwe bepalingen van de bodemordonnantie aangepast en is

intussen volledig afgewerkt. Op deze kaart staan alle terreinen die momenteel gevalideerd zijn, ingedeeld volgens de hierboven beschreven 5 categorieën.

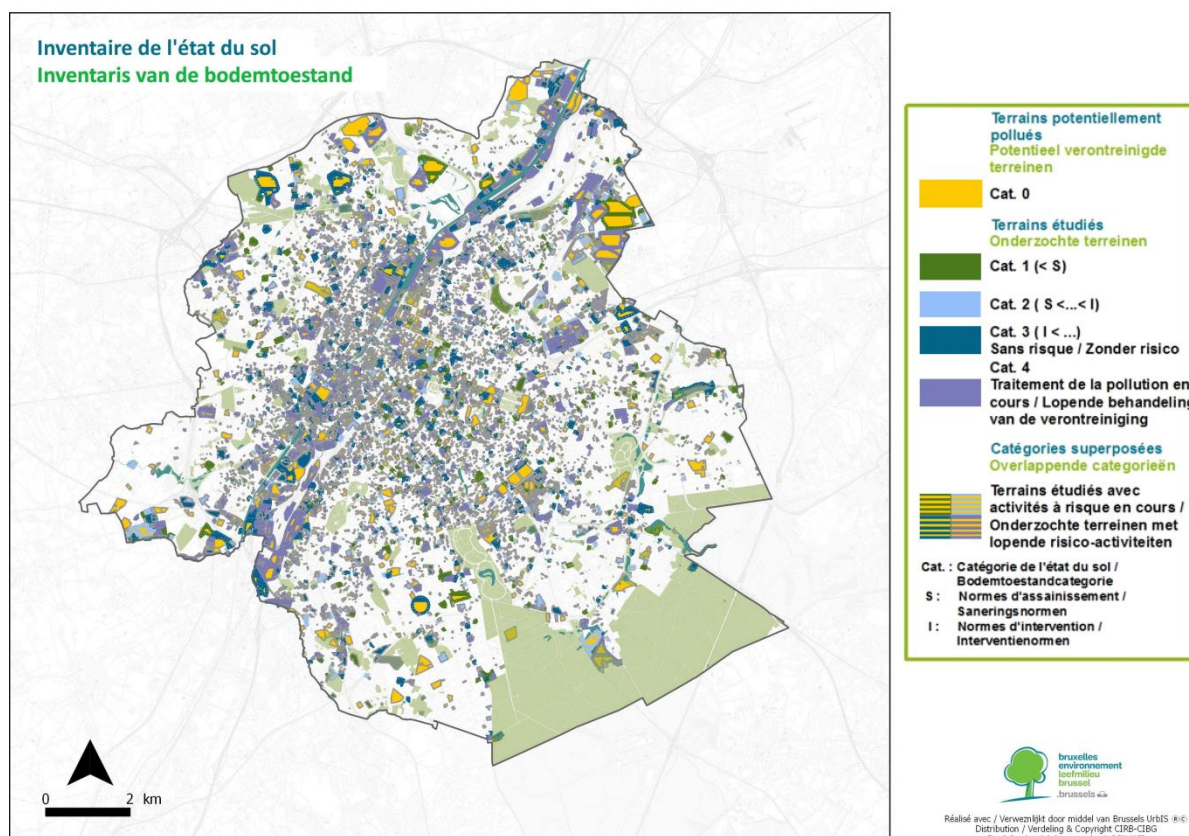
In een eerste fase was de kaart van de bodemtoestand enkel beschikbaar voor de 19 gemeenten en voor het Bestuur Ruimtelijke Ordening en Huisvesting (BROH), om deze besturen toe te laten een verkennend bodemonderzoek te eisen vooraleer zij een stedenbouwkundige vergunning uitreikten. Eind 2013 werd een interactieve kaart ter beschikking gesteld voor het grote publiek op de internetsite van Leefmilieu Brussel. Voor elk van de in kaart gebrachte percelen vermeldt een identificatiefiche het adres, de kadastrale referenties, de oppervlakte, de referenties van het bodemonderzoek, enz.

De kaart van de bodemtoestand wordt iedere dag bijgewerkt met de informatie die in de bodemgegevensbanken wordt ingevoerd (uitgevoerde bodemverontreinigingsonderzoeken en sanerings- of risicobeheerswerken, uitgereikte milieuvergunningen, ongevallen die zich voordeden, enz.).

Figuur 10.3:

Kaart van de inventaris van de bodemtoestand: Brussels Gewest (september 2015)

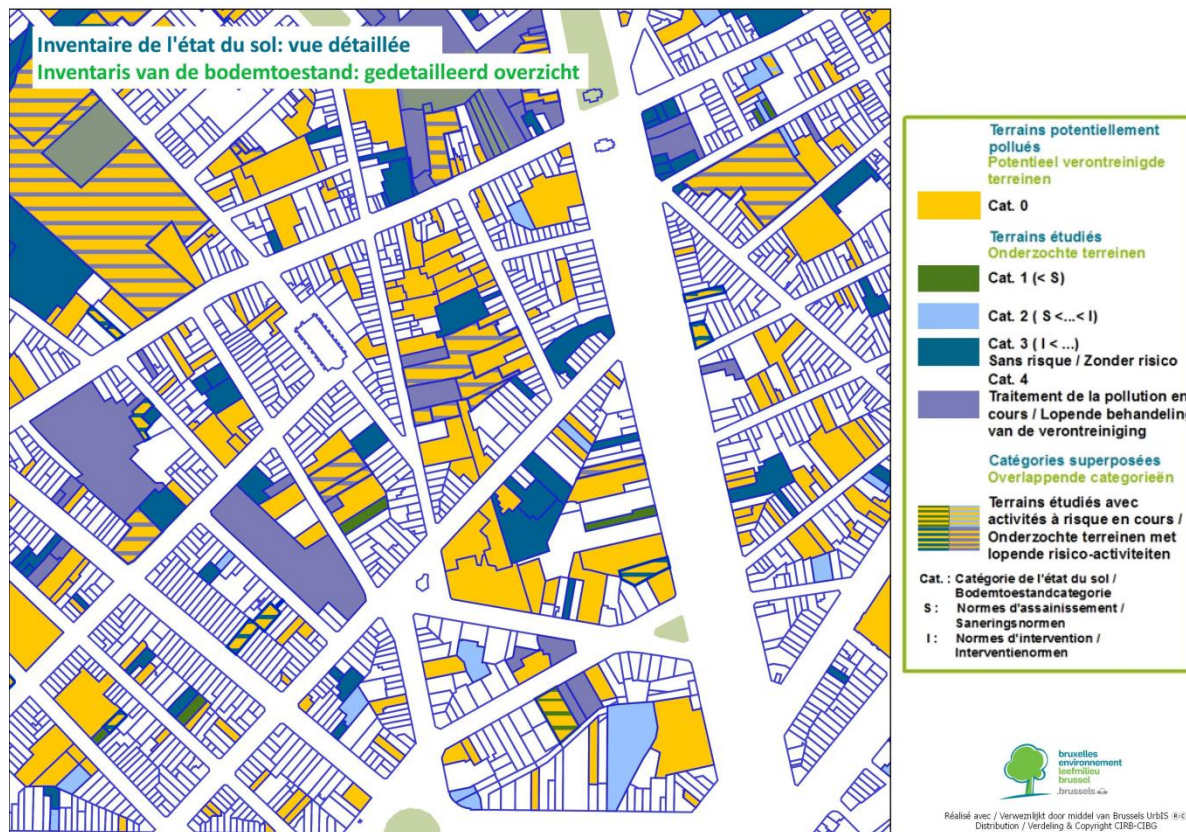
Bron: Leefmilieu Brussel, onderafdeling Bodems

Zoals bovenstaande kaart illustreert, hebben alle gemeenten te maken met de problematiek van de bodemverontreiniging, maar de grootste verontreinigde of mogelijk verontreinigde percelen concentreren zich in de buurt van het kanaal en van de Noord-Zuid spoorverbinding. Ook de gemeenten Schaarbeek, Anderlecht en Sint-Jans-Molenbeek tellen heel wat verontreinigde of mogelijk verontreinigde percelen. Anderzijds toont de kaart ook de reeds aanzienlijke inspanningen die op het vlak van sanering van de verontreinigde bodems werden geleverd (rode percelen en met rood gearceerde gele percelen).

Figuur 10.4:
Kaart van de inventaris van de bodemtoestand: gedetailleerd overzicht (september 2015)
 Bron: Leefmilieu Brussel, onderafdeling Bodems, 2015

Figuur 10.5:
Voorbeeld van de (fictieve) inhoud van een identificatiefiche van een perceel dat is opgenomen in de inventaris van de bodemtoestand
 Bron: Leefmilieu Brussel, onderafdeling Bodems, 2012

IDENTIFICATIEFICHE	
Perceel:	21000_A_0000_B_000_00
Adressen:	
	1-Wegenstraat, 1000 Brussel
	2-Wegenstraat, 1000 Brussel
Oppervlakte:	500-m ²
Kwetsbaarheidszone:	Woonzone
Lopende risicoactiviteiten of meest vervuilende vroegere activiteit op de site:	
	Carrosserie X, 1959-1989 -> Opslag van ontvlambare vloeistoffen
Gebeurtenis(sen) die bodemverontreiniging kan(kunnen) veroorzaken:	neen
Categorie van de site:	4
Uitgevoerde studies voor dit perceel:	
Het BIM beschikt over de volgende studie(s) voor dit perceel:	
	Verkennd bodemonderzoek (SOL/0000/2010): 09/2010
Veiligheidsmaatregelen:	Neen
Opvolgingsmaatregelen:	Neen
Slotverklaring:	neen
Gebruiksbeperkingen:	ja
Deze identificatiefiche vervangt in geen geval het bodemattest dat een officieel en verplicht document uitmaakt met meer gedetailleerde informatie.	

2.4. Bodemattest

Een van de voornaamste nieuwigheden van de bodemordonnantie is de verplichting voor de overdrager van een terrein of van een onderneming die risicoactiviteiten uitoefent, om aan de overnemer een bodemattest over te maken vóór de totstandkoming van de overeenkomst betreffende de vervreemding. Het bodemattest is een uittreksel uit de inventaris van de bodemtoestand met gedetailleerde informatie waarover Leefmilieu Brussel beschikt en met de bestaande verplichtingen inzake bodemverontreiniging.

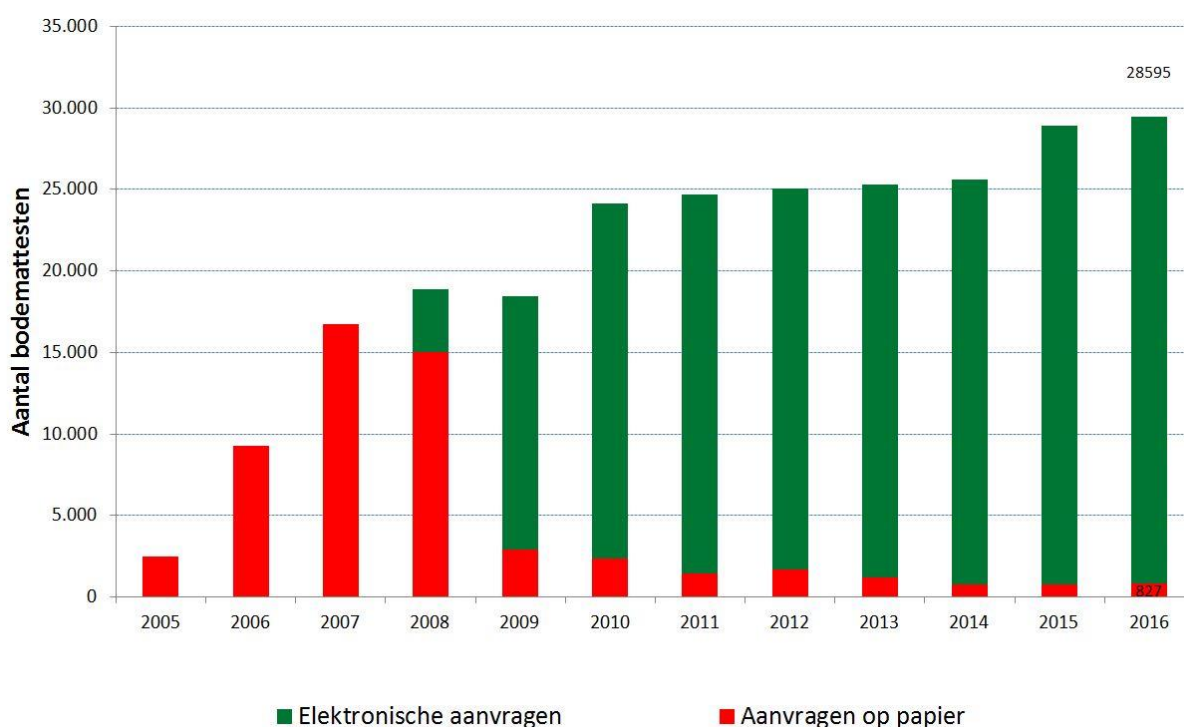
Iedereen die de bodemtoestand van een Brussels perceel wil kennen, kan een bodemattest aanvragen; dit recht is niet noodzakelijk beperkt tot de eigenaar of exploitant van het terrein.

Tussen 2005 en december 2016 werden er bijna 250.000 bodemattesten afgeleverd.

Figuur 10.6:

Inventaris van de bodemtoestand: evolutie van het aantal bodemattesten afgeleverd tussen 2005 en 2016 (31 december 2016)

Bron: Leefmilieu Brussel, onderafdeling Bodems, 2017

2.5. Bijwerken van de inventaris

De wetgeving verplicht Leefmilieu Brussel om de meest recente informatie in de dagelijks 120 afgeleverde bodemattesten op te nemen. Vermits de inventaris van de bodemtoestand een dynamische tool is waarvan de inhoud dagelijks evolueert (iedere dag worden voor zowat 50 terreinen verslagen van bodemonderzoeken naar Leefmilieu Brussel verstuurd, ongevallen vastgesteld en milieuvergunningen uitgereikt), diende een automatisch systeem voor het updaten te worden ingevoerd om vertraging of fouten door manuele invoer te voorkomen. Zo werden er drie elektronische hulpmiddelen voor het bijwerken van de inventaris in het leven geroepen:

- de technische gegevens van de bodemonderzoeken worden rechtstreeks via Internet geïmporteerd via elektronische formulieren ingevuld door bodemverontreinigingsdeskundigen;
- de gegevens van de milieuvergunningen worden rechtstreeks ingevoerd via een link tussen de databases "Milieuvergunningen" en "Bodems";
- de gegevens van ongevallen worden rechtstreeks ingevoerd via een link tussen de databases "Inspectie" en "Bodems";

Bronnen

1. LEEFMILIEU BRUSSEL 2015. « Jaarverslag 2014 van de onderafdeling Bodems van Leefmilieu Brussel » (intern document).
2. MINISTERIE VAN HET BHG 2009. « Ordonnantie van 5 maart 2009 betreffende het beheer en de sanering van verontreinigde bodems », Belgisch Staatsblad van 10/03/2009.
3. BHG 2017. « Ordonnantie van 23 juni 2017 tot wijziging van sommige bepalingen van de ordonnantie van 5 maart 2009 betreffende het beheer en de sanering van verontreinigde bodems », Belgisch Staatsblad van 13/07/2017.
4. BHG 2015. « Besluit van 16 juli 2015 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 17 december 2009 tot vaststelling van de lijst van de risicoactiviteiten », Belgisch Staatsblad van 10/08/2015.
5. BHG 2017. « Besluit van 16 februari 2017 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende het bodemattest », Belgisch Staatsblad van 20/03/2017.

Andere factsheets in verband hiermee

Thema Bodem:

- 09. Beheer van verontreinigde bodems in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: algemeen kader
- 11. Technische hulpmiddelen: Identificatie en behandeling van verontreinigde bodems
- 12. Economische hulpmiddelen: financiering van de werkzaamheden voor de sanering en het beheer van de verontreinigde bodems

Auteur(s) van de fiche:

Saïd El Fadili in samenwerking met Juliette de Villers en Valérie Festraets

Update: juni 2018